

Т.І. Пашук

**ПРАВО ЛЮДИНИ
НА ЕФЕКТИВНИЙ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАХИСТ
ЇЇ ПРАВ ТА СВОБОД**

УДК 340.12 (477) + УДК 34.037 (477)
ББК 67.9(УКР)300.7

Пацук Т.І.

Право людини на ефективний державний захист її прав та свобод.

Праці Львівської лабораторії прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування Академії правових наук України / Редакол. П.М. Рабінович (голова ред.) та ін. – Серія І. Дослідження та реферати. Випуск 15. – Львів: Край, 2007. – 220 с.

П 68

Рецензенти:

Ю.М. Оборотов, доктор юридичних наук
О.В. Петришин, доктор юридичних наук
О.З. Панькевич, кандидат юридичних наук

Пропонована монографія продовжує започатковане у 1997 році видання праць Львівської лабораторії прав людини Академії правових наук України (нині – Львівської лабораторії прав людини і громадянина Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування цієї Академії).

У ній досліджується – в загальнотеоретичному аспекті – право людини на ефективний державний захист її прав та свобод. Законодавство України використовує за станом на січень 2006 року.

Призначено для науковців, викладачів, студентів і аспірантів юридичних та інших гуманітарних навчальних закладів, користувачів-правників, громадських правозахисників та й, зрештою, для усіх, хто не байдужий до проблем прав людини.

Засновник: Президія Академії правових наук України

Редакційна колегія: П.М. Рабінович (гол. ред.), Ю.М. Грошевний,
С.П. Добрянський (відповід. секретар), В.Т. Нор, В.Ф. Сіренко,
Ю.М. Тодика

ISBN 966-547-139-2

ББК 67.9(УКР)300.7+67.312.1
© Львівська лабораторія прав людини
і громадянина АПРН України, 2007
© Т.І. Пацук, 2007
© Видавництво «Край», 2007

ПЕРЕДМОВА

Проголошення в Конституції України курсу на формування правової держави, визначення нею головного обов'язку держави як утвердження прав та свобод людини неминуче виводять на перший план проблему ефективності юридичного забезпечення прав людини, зокрема ефективності захисту цих прав. Отже, сама концепція правової держави закладає об'єктивні передумови для конструювання й аналізу специфічного права людини на ефективний державний захист її прав та свобод.

Крім того, дане право людини гарантується низкою міжнародно-правових документів, які формулюють його, зазвичай, як право людини на ефективний національний юридичний засіб захисту. Це, зокрема, ст.8 Загальної декларації прав людини, п.3 ст.2 Пакту про громадянські і політичні права, ст.13 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (далі – Конвенція).

Та чи не найбільш розширену інтерпретацію змісту зазначеного права можна зустріти у рішеннях Європейського суду з прав людини (далі – Суд) в процесі численного застосування ним згаданої ст.13 Конвенції, яка, як відомо, нині є складовою частиною законодавства України. Для правильного розуміння поняття *ефективності* національного юридичного засобу захисту права людини важливими також є правоположення Суду, сформульовані ним при застосуванні й ст.35 Конвенції, яка встановлює обов'язок особи вичерпувати усі лише *ефективні* національні юридичні засоби захисту перед тим, як звертатись зі скаргою до нього.

У зв'язку з цим виникають, перш за все, такі питання: що ж таке взагалі юридичний засіб захисту права людини? Які його види? Як визначити, чи є певний засіб захисту ефективним, чи ні? Відповіді на ці питання, як видається, повинна